Hallituksen esitys laiksi brexit-mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 134/2022 vp)

Asiantuntijakuuleminen Talousvaliokunta 15.11.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Toimeenpanolain valmistelu

Euroopan unionin brexit-mukautusvaraus perustettiin EU:n monivuotisella rahoituskehysasetuksella 2021-2027

Brexit-mukautusvarausasetus tuli voimaan lokakuussa 2021

Suomelle varatun noin 23 miljoonan euron käyttö edellyttää EU-asetusta täydentävää kansallista lainsäädäntöä

Laki brexit mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta koskee kansallisen liikkumavaran käyttöä:

- toimet, joihin varaus kohdennetaan;
- hallinnon järjestäminen ja siitä vastaavan elimen nimeäminen;
- tarkastuksista vastaavan viranomaisen nimeäminen.

Valtioneuvoston U 4/2021 vp kirjelmän mukaan varojen rajallinen määrä ja sen hoitoon tarvittavat hallintojärjestelyt huomioiden toimet Suomessa on perusteltua kohdistaa **yhden hallinnonalan toimiin jo kansallisesti käytössä olevassa tukijärjestelmässä.**

Kansallinen hallinto- ja valvontajärjestelmä

Varauksen hallinnoinnista vastaa työ- ja elinkeinoministeriö

- tuki myönnetään **yrityksen kehittämisavustuksena**, josta säädetään laissa valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028
- avustuksen myöntäminen keskitetään Pohjois-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Hämeen **elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksiin**
- hallinnointi kansallisista varoista rahoitettavien avustusten tavoin Tuki2014 –järjestelmässä
- mom. 32.30.42 TAE 2023 osoitettu **9 milj. euroa**
- määräraha kansallisten avustusten tavoin käytettävissä joustavasti valtakunnallisesta kehyksestä

Riippumaton tarkastusviranomainen on valtiovarainministeriön valtiovarain controller –toiminto

Yritystukilaki ja sen keskeiset muutokset

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää:

- innovatiivisiin, kasvuun tai kansainvälistymiseen liittyviin kehittämistoimenpiteisiin sekä
- aineellisiin ja aineettomiin investointeihin.

Painopiste on **pk-yritysten** tukemisessa, suurille yrityksille voidaan myöntää avustusta EU:n valtiontukisääntöjen sallimissa rajoissa

Erityissäännökset brexit-mukautusvarauksesta myönnettävistä avustuksista, mm:

- asetetaan määräaika avustusten hakemiselle (31.8.2023) ja maksamiselle (31.12.2023).
- asetetaan määräaika avustukseen liittyvän kirjanpitoaineiston ja muun aineiston säilyttämiselle
- määrätään tietojärjestelmään tallennettavista tiedoista.

Yritystukiasetukseen tarkemmat säännökset

Muutokset olisivat suurelta osin teknisiä ja liittyvät siihen, ettei brexit-mukautusvaraus kuulu niihin EU:n rahastoihin ja ohjelmavaroihin, joita koskeva sääntely on jo huomioitu yritystukiasetuksessa (895/2021)

- brexit-mukautusvaraukseen liittyvät yritystukiasetuksen muutokset: 1 §, 2 §, 4 a §, 11 § ja 24 §
- Keskeisin on **uusi 4 a § erityisistä edellytyksistä** myönnettäessä yrityksen kehittämisavustusta brexit-mukautusvarauksesta:

  ”Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää brexit-mukautusvarauksen varoista, jos Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroaminen on vaikuttanut haitallisesti avustusta hakevan yrityksen liiketoimintaan 1 päivänä tammikuuta 2020 ja 31 päivänä elokuuta 2023 välisenä aikana ja hakemuksen kohteena olevan hankkeen arvioidaan vähentävän edellä mainittuja haitallisia vaikutuksia.”
- Asetusmuutokset lausunnolla 20.10. – 11.11. (lausuntopalvelut.fi)

Muut liitelait

- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 3 §:ään brexit-mukautusvarauksen kansalliset toimeenpanotehtävät.
- Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettuun lakiin varauksesta johtuvat muutokset velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitukseen 6 §:ssä.
- Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annettuun lakiin hyvinvointialue- ja maakuntajakolain voimaantulon edellyttämä (614/2021) tekninen päivitys.

Varauksen täysimääräinen käyttö

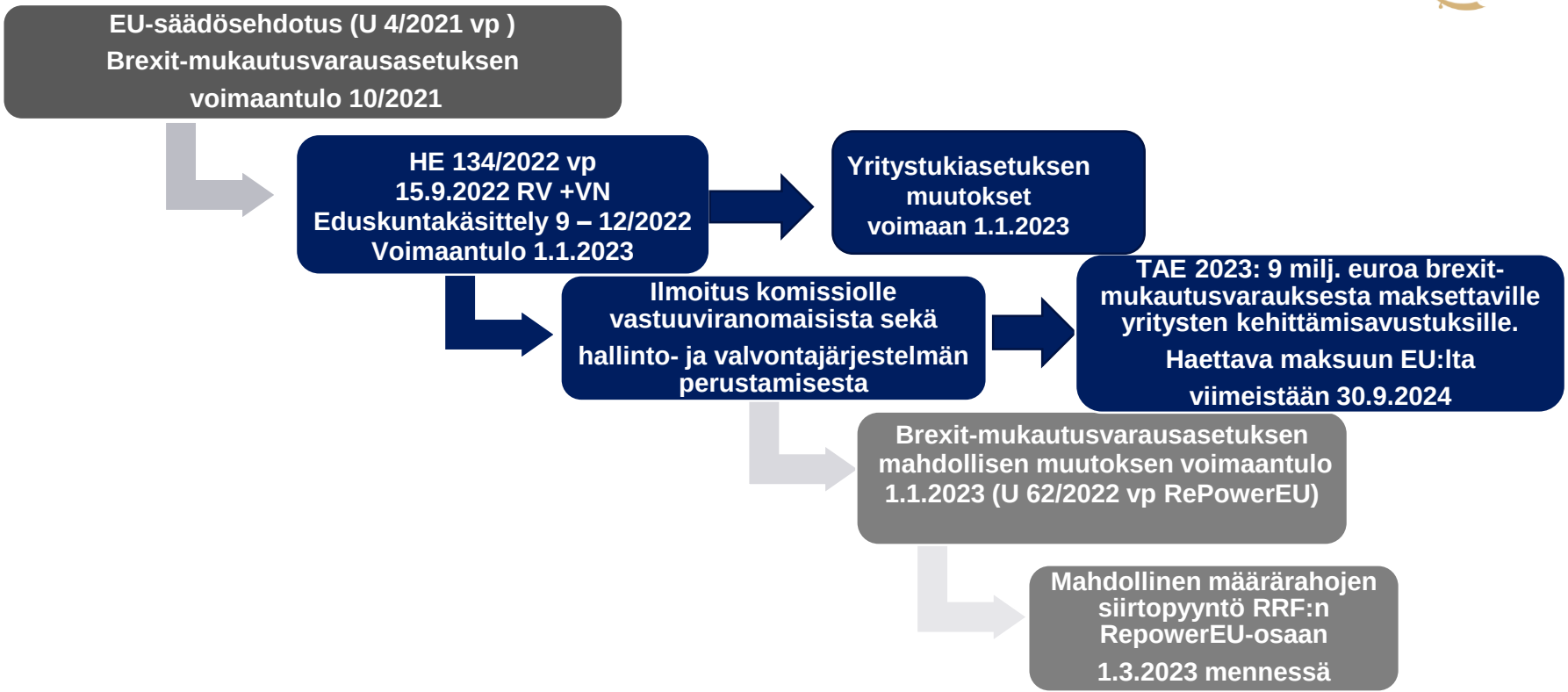
RepowerEU - U 62/2022 vp - TaVL 35/2022 vp - SuVEK 103/2022 vp

Neuvoston yleisnäkemys:

Jäsenvaltio voisi siirtää elpymis- ja palautumistukivälineen RepowerEU-lukuun kaikki tai osan Brexit-mukautusvarausasetuksessa tarkoitetussa täytäntöönpanopäätöksessä vahvistetuista alustavista määrärahoista:

- Suomen osalta kyse enintään 23,2 miljoonan euron siirrosta.
- Siirto olisi vapaaehtoinen. Useat maat aikeissa hyödyntää.
- Pyyntö komissiolle 1.3.2023 mennessä.
- Siirtopyynnön hyväksymisen edellytyksenä olisi, että ehdotetut siirrot ja niiden käyttötarkoitus edistävät osaltaan Brexit-mukautusvarauksen tavoitteiden saavuttamista.
- Mahdollinen voimaantulo vuoden 2022 aikana?

Toimeenpanoaikataulu

Kiitos !